

УДК 341.4

DOI 10.37749/2308-9636-2021-1(217)-6

М. В. Величко,кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник,
професор Національної академії Служби безпеки України

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ БІОБЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ВИКЛИКАМ БІОЛОГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ФРАНЦІЇ

У статті досліджена роль далі Національної консультативної ради з питань біологічної безпеки Франції (далі — консультативна рада) та правове забезпечення її діяльності з метою можливості використання позитивного досвіду цієї держави у зазначеній сфері діяльності людини для України. Необхідністю зазначеного дослідження став факт оновлення і затвердження згідно Указу Президента України № 560/2020 від 10.12.2020 р. персонального складу Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України. Окрім оновлення і затвердження указанного персонального складу Комісії з біобезпеки та біологічного захисту нормативно-правове забезпечення її діяльності не розроблене і не прийняте.

Зроблено висновки про те, що Франція створила ефективну консультативну раду, забезпечила нормативно-правову основу їх діяльності, де визначила перелік державних організацій, які беруть участь в Раді, статус і термін повноважень, права і обов'язки членів організації та відповідальні за його функціонування міністерства.

Відзначено, що досвід Франції із зазначеного питання може бути корисним і для нашої країни щодо поліпшення ефективності діяльності створеної Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України.

Ключові слова: консультативна рада, комісія, біологічні загрози, біологічні ризики, біологічна безпека, біологічний захист, правове забезпечення.

Враховуючи євроінтеграційне спрямування України, важливим є вивчення і використання зазначеного досвіду діяльності подібних консультативних організацій у країнах ЄС. В числі прогресивних в даному питанні країн ЄС є Франція.

Мотивацією вибору для дослідження правових основ забезпечення діяльності національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції послужило наступне:

— Франція є однією із економічно розвинутих країн ЄС;

— у Франції один із найвищих світових рівнів розвитку медико-біологічної науки та технологій, особливо що стосується епідеміології;

— національна консультативна рада з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції є ефективною.

Окрім цього, Франція є депозитарієм Женевського протоколу про заборону застосування на війні задушливих, отруйних або інших подібних газів і бактеріологічних засобів (Женева, 17 червня 1925 р.), що зберігається у дипломатичному архіві Міністерства Європи і закордонних справ.

На підставі дослідження нормативно-правового забезпечення (Декрету підписаного Прем'єр-міністром Франції № 2015-1095 від 31 серпня 2015 р.) діяльності національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції зроблено наступні висновки:

— Франція створила ефективну консультативну раду, забезпечила нормативно-правову основу її діяльності, де визначила представницькі організації, статус і термін повноважень, права і обов'язки членів організації та відповідальні за її функціонування міністерства;

— досвід Франції з означеного питання може бути корисним і для нашої країни щодо покращення ефективності діяльності створеної Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України.

Постановка наукової проблеми.

У XXI сторіччі, водночас з іншими викликами людству, загрози біологічного характеру динамічно зростають. Вони деструктивно впливають не тільки на стан громадського здоров'я, але й економіку, соціальне та політичне життя. Прикладом є сучасна пандемія «Covid-19». На відміну від ряду економічно розвинутих країн, в Україні система біобезпеки та біозахисту перебуває у стані створення. Іще 27 січня 2009 р. РНБОУ визнало існуючий стан біологічної безпеки в державі як такий, що не відповідає національним інтересам і вимогам національної безпеки України та не забезпечує ефективну протидію біологічним загрозам населенню, сільському господарству, довкіллю тощо. Прийнятою постановою, що затверджена Указом Президента України № 220/2009 від 06.04.2009, намічено ряд заходів щодо покращення зазначеного стану [1]. За 11 років прийняті заходи зазначеного рішення РНБОУ у більшій його частині не виконані. Лише у листопаді 2019 р. розпорядженням КМУ схвалено «Стратегію біологічної безпеки та біологічного захисту та План заходів щодо реалізації Стратегії забезпечення біологічної безпеки та біологічного захисту» [2]. Для активізації роботи у цьому напрямку Указом Президента України № 560/2020 від 10.12.2020 р. оновлюється і затверджується персональний склад Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України (далі — Комісія) [3]. Окрім зазначеного Указу, інших доку-

ментів нормативно-правового характеру, що регулювали би роботу Комісії, не приймали. Відповідно до фаху призначених членів Комісії, пріоритет наданий представникам сфери медицини, ветеринарії та спеціалістам з питань безпеки створення генетично модифікованих організмів.

А отже, вивчення міжнародного досвіду нормативно-правового забезпечення діяльності консультативних рад (комісій) з біобезпеки для України є актуальним. Франція, зокрема, входить до числа країн ЄС, де в системі біобезпеки та біозахисту країни функціонує на громадських засадах зазначена комісія.

Мотивацією вибору для дослідження правових основ забезпечення діяльності національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції послужило наступне:

— Франція є однією із економічно розвинутих країн ЄС;

— у Франції один із найвищих світових рівнів розвитку медико-біологічної науки та технологій, особливо що стосується епідеміології;

— Національна консультативна рада з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції є ефективною.

Окрім цього, Франція є депозитарієм Женевського протоколу про заборону застосування на війні задушливих, отруйних або інших подібних газів і бактеріологічних засобів (Женева, 17 червня 1925 р.), що зберігається у дипломатичному архіві Міністерства Європи і закордонних справ [4]. Протокол 1925 р. більшою мірою відноситься до гуманітарного і воєнного права, ніж до правових документів стосовно роззброєння. Протокол не передбачає заборону розробки, зберігання хімічної і біологічної зброї, а тільки їх застосування. Для більш ефективного правового інструменту в боротьбі з поширенням біологічної зброї розробляється 10.12.2020 р. приймається Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення (далі — КБТЗ) [5]. На сьогодні її учасниками, що

підписали і взяли на себе відповідальність за дотримання вимог КБТЗ, є 183 країни світу. Франція стала учасником тільки в 1984 р. Причиною затримки вступу, як вона вважала, була відсутність на той час контрольних механізмів перешкоджання для застосування в реальній практиці тексту КБТЗ. Тому в цей період (в 1972 р.) Франція приймає внутрішнє законодавство, що передбачає положення контролю за дотриманням вимог щодо непоширення біологічної зброї, які в принципі аналогічні зобов'язанням, які передбачені КБТЗ. Після ратифікації Францією КБТЗ, вона активно працює над вдосконаленням режиму та її авторитету, в тому числі і підвищення ефективності її застосування.

Подальші дії Франції на міжнародному рівні в галузі роззброєння і боротьби з поширенням біологічної зброї здійснюються за декількома напрямками, а саме:

— брати активну участь в нарадах КБТЗ, що проводяться раз у два роки;

— щоразу представляти заходи довіри в рамках КБТЗ;

— щорічно представляти заходи довіри в рамках КБТЗ;

— зробити КБТЗ універсальною за рахунок залучення країн, що не є її членами;

— ефективно боротися, використовуючи глобальне партнерство G7, з поширенням зброї масового знищення та засобів її доставки;

— вести численні програми і проекти допомоги у сфері охорони здоров'я і боротьби з інфекційними захворюваннями;

— брати активну участь в європейських ініціативах у галузі роззброєння і боротьби з розповсюдженням біологічної зброї [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджень в Україні щодо ролі національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції не проводилось.

Мета статті полягає в аналізі правових основ забезпечення діяльності

національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції для визначення

можливості використання позитивного досвіду цієї держави для України у функціонуванні створеної вітчизняної Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України.

Виклад основного матеріалу.

Останніми роками Франція здійснює активні заходи з біобезпеки та біозахисту, які спрямовані на посилення захисту мирного населення і власних збройних сил як на території країни, так і за її межами, що задіяні в різних міжнародних миротворчих місіях, від можливих терористичних атак із використанням небезпечних біологічних агентів. Зазначені заходи здійснюються з дотриманням вимог КБТЗ.

Щодо збройних сил, то вказані заходи (програми) підрозділяються на дві складові:

— засоби санітарно-епідеміологічного контролю і моніторингу, що доповнюють глобальну мережу ВООЗ, а також засоби індикації та ідентифікації наявності небезпечних біологічних агентів в довкіллі;

— засоби медико-біологічного характеру для безпосереднього захисту особового складу збройних сил від небезпечних біологічних агентів з урахуванням епідеміологічної ситуації країни їх перебування (вакцини, антибіотики, сироватки тощо). Зазначені засоби також можуть бути використані в разі біотерористичної атаки проти мирного населення [6]. Вони одночасно сприяють підвищенню ефективності глобальної стратегії сектору охорони здоров'я, розробленого ВООЗ, з урахуванням проблем пов'язаних з новими інфекційними захворюваннями.

У зв'язку з тим, що на сьогодні як в Україні, так і у світі відсутні загальноприйняті визначення основоположних понять «біологічна безпека» та «біологічний захист», важливим є їх трактування французькими фахівцями. Хоча більшість науковців у своїх визначеннях мають різні підходи (фундаментальні чи прикладні), але ключові бачення проблем співпадають.

Французькі вчені поняття «біологічна безпека» трактують як набір стандартів і процедур, котрі визначають все, що стосується захисту працівників і навколишнього середовища від випадкового вивільнення в довкілля небезпечних біологічних агентів. Для запобігання цьому використовуються технології, що застосовуються для забезпечення локалізації патогенних організмів (спеціальні біофільтри, водонепроникне устаткування тощо).

Поняття «біологічний захист» визначає процедури, спрямовані на запобігання навмисному поширенню небезпечних патогенних агентів (украдених, або які використовують не за призначенням, або отриманих шляхом інших зловмисних дій) [6]. У рамках глобального партнерства G7, як член «Великої сімки» (Group of Seven) міжнародного клубу урядів семи високорозвинених країн світу, Франція активно пропонує свою допомогу іншим країнам з питань покращення забезпечення біологічної безпеки. В числі таких країн, що отримали допомогу, є Грузія і Азербайджан.

Важливим елементом для Франції в системі біобезпеки та біозахисту країни стало створення національної консультативної ради з питань біобезпеки. У 2008 р. за ініціативою вчених Академії наук Франції, професорами Анрі Корном і Патріком Бершем та генеральним інспектором військової служби охорони здоров'я Патрісом Біндером була підготовлена і опублікована доповідь на тему «Біологічні загрози — біобезпека та відповідальність вчених». Після публікації доповіді, за розпорядженням Прем'єр-міністра Франції, Генеральному секретаріату оборони та національної безпеки Франції (Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale — SGDSN) було доручено створити «Національну консультативну раду з питань біобезпеки» (CNCB — НКРБ).

Підготовка відповідних нормативних документів тривала сім років. Тільки у 2015 р. Декретом Прем'єр-міністра Франції № 2015-1095 від 31 серпня 2015 р. (далі — Декрет) створено «Націо-

нальну консультативну раду з питань біобезпеки» [7].

Церемонія інавгурації НКРБ відбулася 30 листопада 2015 р. в Парижі в Академії наук Франції за участю Державного секретаря з питань зв'язку з парламентом Жана-Марі Ле Гуена та пана П'єра Джокса, колишнього міністра оборони та внутрішніх справ часів Франсуа Міттерана. Місія членів НКРБ полягає в перспективному прогнозуванні та моніторингу досліджень з ознаками подвійного призначення в галузі медико-біологічних наук, підготовці пропозицій заходів щодо запобігання, виявлення та усунення можливих загроз від умисного використання їх результатів. В цій якості вона готує рекомендації, спрямовані на те, щоб досягнення біологічних наук не породжувало нових загроз біологічного характеру, сприяє публічній інформації в разі їх виникнення та відповідальності вчених у сфері біологічної та медичної науки.

Представництво НКРБ, згідно з Декретом, складається з шести представників державних органів та такої ж кількості осіб з наукового світу. Зокрема, від державних органів до складу НКРБ входять:

Генеральний секретар національної оборони та безпеки або його представник, який і очолює НКРБ при Генеральному секретаріаті оборони та національної безпеки;

Директор із стратегічних питань, безпеки та роззброєння Міністерства закордонних справ та міжнародного розвитку або його представник;

Генеральний директор з питань досліджень та інновацій міністерства, що відповідає за дослідження, або його представник;

Генеральний директор з питань охорони здоров'я міністерства, який відповідає за питання охорони здоров'я, або його представник;

Генеральний директор внутрішньої безпеки Міністерства внутрішніх справ або його представник.

Шість представників з науково-дослідної медико-біологічної сфери обираються з

огляду на їх компетенцію в галузі зазначених наук. Вони призначаються на п'ять років Указом Прем'єр-міністра. Від науковців Академії наук Франції до складу першої НКРБ, термін перебування яких дійсний і тепер, були призначені:

пан Патрік Берш, мікробіолог, директор Інституту Пастер де Лілль, співавтор доповіді Академії наук Франції «Біологічні загрози, біобезпека та відповідальність вчених»;

пан Патріс Біндер, генеральний інспектор військової служби охорони здоров'я, співавтор доповіді Академії наук Франції «Біологічні загрози, біобезпека та відповідальність вчених»;

пан Антуан Даншен, фахівець у галузі молекулярної біології, член Академії наук Франції;

пан Жан-Клод Дезанкло, епідеміолог Національного інституту охорони громадського здоров'я Франції;

пан Анрі Корн, координатор доповіді Академії наук Франції «Біологічні загрози, біобезпека та відповідальність вчених», член Академії наук Франції;

пан Бернард Менье, хімік, член Академії наук Франції.

Нормативно-правовим забезпеченням діяльності національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту Франції стало прийняття вищезазначеного Декрету № 2015-1095 від 31 серпня 2015 р., на аналізі положень якого нижче ми і зупинимось [7].

У преамбулі Декрету зазначається, що беручи до уваги Конвенцію про заборону розробки, виробництва та накопичення бактеріологічної (біологічної) й токсинної зброї та про їх знищення, прийняту 10 квітня 1972 р.; беручи до уваги резолюцію 1540 (2004) Ради Безпеки ООН; враховуючи Кримінальний кодекс Франції, зокрема його статтю R. 413-5-1; враховуючи Кодекс охорони здоров'я Франції, зокрема його статтю R. 5139-18; враховуючи зміни до Закону Франції № 2006-450 від 18 квітня 2006 р. щодо програми наукових досліджень, зокрема главу IV; враховуючи зміни до Декрету № 2006-672 від 8 червня 2006 р. щодо

створення, складу та функціонування адміністративних комісій консультативного характеру; враховуючи статут Академії наук Франції, постановляється наступне.

Так, у першій статті про визначення повноважень зазначається, що цим Декретом при Генеральному секретарі з питань оборони та національної безпеки створюється Національна консультативна рада з питань біобезпеки, завданням якої є інформування державних органів, наукової спільноти та населення з питань безпеки, переваг та ризиків, спричинених досягненнями наукових досліджень у галузі природничих наук.

Далі дається офіційне тлумачення поняття біозахисту, тобто що для застосування цього Декрету біозахист включає всі заходи біологічної безпеки, включно із статтею R. 5139-18 Кодексу про охорону здоров'я Франції. Тобто установа, що має на це відповідний дозвіл і у якій проводяться медико-біологічні дослідження з біологічним ризиком, здійснює їх відповідно до вимог належної лабораторної практики (GLP), які спрямовані на гарантування біологічної безпеки та біологічного захисту при проведенні зазначених досліджень і використання отриманих результатів [8]. Нижче перераховуються функціональні обов'язки Ради, а саме:

1. Висловлює думки або сприяє перспективній роботі щодо запобігання біологічних ризиків, пов'язаних з можливим подвійним характером наукових досліджень, що здійснюються у галузі медико-біологічних наук;

2. Інформує наукове співтовариство про угоди, договори та конвенції, стороною яких є Франція, і які, ймовірно, можуть спричинити негативні наслідки в галузі біобезпеки, та покладає обов'язки щодо запобігання можливих ризиків біологічного характеру на відповідних осіб;

3. Надає висновки щодо напрямів медико-біологічних досліджень, які можуть спричинити нові біологічні загрози;

4. Формулює рекомендації для уникнення поширення результатів дослі-

джен, що становлять ризики для біобезпеки;

5. Пропонує принципи, спрямовані на державні управлінські структури, що здійснюють керівництво ресурсними агенціями, включаючи Національне агентство з наукових досліджень, а також державні чи з іншою формою власності акредитовані комунальні заклади, які виконують наукову місію у цій галузі, з точки зору фінансування науково-дослідних робіт подвійного характеру;

6. Подає пропозиції щодо внесення змін про посилення режиму та відповідальності за його порушення до переліку галузей і спеціальностей медико-біологічної сфери, які беруть участь у науково-технічному потенціалі нації та піддаються ризикам спрямувань до їхніх об'єктів і результатів досліджень осіб терористичного характеру. Відповідальність (як адміністративна, так і кримінальна) за вказані протиправні дії передбачена статтею R. 413-5-1 Кримінального кодексу Франції;

7. Відповідає на будь-які запитання щодо біобезпеки, які подає уряд.

У разі необхідності на засідання НКРБ можуть бути запрошені керівники підприємств, відомств та установ, згаданих у п. 5 цієї статті, а також окремі особи, відповідальні за організацію дотримання вимог біологічної безпеки та біологічного захисту погоджуваного дослідницького проекту, або автори планованої відкритої публікації, коли результати цього проекту чи публікація можуть створити біоризики для країни.

Вона також може брати на себе відповідальність за будь-яке питання, на виконанні якого наполягає, в частині компетенції.

У ст. 2 розшифровується чисельність НКРБ та її представництво.

Тобто до складу НКРБ входять:

1. Генеральний секретар з питань оборони та національної безпеки Франції або його представник, який очолює її;

2. Директор із стратегічних питань, безпеки та роззброєння Міністерства закордонних справ Франції або його представник;

3. Генеральний директор з питань наукових досліджень та інновацій міністерства, що відповідає за наукові дослідження Франції, або його представник;

4. Генеральний директор з питань охорони здоров'я міністерства, відповідальний за охорону здоров'я Франції, або його представник;

5. Генеральний уповноважений з питань озброєнь Міністерства оборони Франції або його представник;

6. Генеральний директор внутрішньої безпеки Міністерства внутрішніх справ Франції або його представник;

7. Шість кваліфікованих діячів науково-дослідної галузі, обраних завдяки їхній компетенції у питаннях біобезпеки та біозахисту.

Кваліфіковані особи призначаються на п'ять років Указом Прем'єр-міністра за пропозицією постійного секретаря відділу хімічних, біологічних та медичних наук Академії наук Франції, після висловлення позитивного висновку профільного міністра, що відповідає за наукові дослідження в країні. Призначення забезпечують збалансоване представлення основних напрямків наукових досліджень у галузі природничих наук та охорони здоров'я, які мають відношення до питань біобезпеки та біозахисту.

Стаття 3 регламентує графік роботи НКРБ, де вказано, що вона збирається не рідше одного разу на рік на скликання її голови. У випадку загрози національній безпеці може скликатись терміново.

Коли це доцільно, НКРБ дає узагальнену колективну оцінку щодо пропозицій, доповідей чи рекомендацій, розроблених її членами, а також вивчає всі винесені проблемні теми, що стосуються місії НКРБ, визначені у ст. 1 цього Декрету, та внесені до порядку денного її головою за пропозицією членів.

Стаття 4 дозволяє НКРБ, за рішенням її голови, в разі необхідності запросити на засідання і заслухати будь-яку сторонню особу, заслуховування якої може прояснити розгляд проблемного питання.

У ст. 5 Декрету роз'яснюється, що засідання НКРБ не є публічними. В той же час НКРБ дається право прийняти рішення про оприлюднення своїх висновків, звітів та рекомендацій.

Стаття 6 дає роз'яснення, що діяльність членів НКРБ здійснюється на громадських засадах, тобто вона не приносить жодної фінансової чи матеріальної винагороди.

Зазначається, що члени ради можуть отримати відшкодування витрат за проїзд та проживання відповідно до норм, передбачених для цивільного персоналу держави, якщо вони були пов'язані із виконанням завдань НКРБ.

У ст. 7 Декрету дається право членам НКРБ самим встановлювати свої внутрішні положення, в яких, зокрема, визначено:

1 — порядок прийняття висновків та рекомендацій ради;

2 — правила етики та запобігання конфлікту інтересів для гарантування незалежності думок, висловлених членами ради;

3 — порядок створення та функціонування робочих груп, згаданих у ст. 3, при яких ці групи можуть за необхідності співпрацювати з особами, що не входять до складу ради, в разі їх компетенції з питань, що розглядаються. Ці особи, зокрема, можуть бути запрошені як з числа членів Академії наук Франції, так і фахівців інших структур для тимчасової участі в роботі її комітетів;

4 — порядок реагування на звернення.

У ст. 8 визначено суб'єктів реалізації згаданого Декрету, а саме: Міністра закордонних справ та міжнародного розвитку Франції, Міністра національної освіти, вищої освіти та наукових до-

сліджень Франції, Міністра оборони Франції, Міністра соціальних справ, охорони здоров'я та прав жінок Франції і Міністра внутрішніх справ Франції. Також у названій статті наголошується, що зазначені суб'єкти несуть відповідальність за виконання цього Указу у частині, що їх стосується, після того, коли він буде опублікований в офіційній газеті Французької Республіки.

В кінці Декрету визначено, що вищий навчальний заклад — Університет Клод Бернара у Ліоні займатиметься підготовкою фахівців з біобезпеки та біозахисту.

Висновки:

1. Франція створила ефективну національну консультативну раду з питань біобезпеки та біозахисту.

2. Прийнявши Декрет № 2015-1095 від 31 серпня 2015 р., забезпечила нормативно-правову основу діяльності національної консультативної ради з питань біобезпеки в системі біобезпеки та біозахисту держави.

3. На відміну від України, у зазначеному вище документі визначила організації, які надають своїх представників до Ради, а не конкретних осіб.

4. Визначила їхній статус, термін повноважень, а також права і обов'язки.

5. Визначено вищий навчальний заклад, який займатиметься підготовкою фахівців з біобезпеки та біозахисту.

6. Затверджено Указом відповідальні за створення і функціонування Ради міністерства.

7. Досвід Франції з розглядуваного питання може бути корисним і для України щодо вдосконалення ефективності діяльності створеної Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України.

Список використаної літератури

1. Указ Президента України від 06.04.2009 № 220/2009 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 лютого 2009 р. «Про біологічну безпеку України». URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/232.html>.

2. Розпорядження КМУ від 27 листопада 2019 р. № 1416-р «Про схвалення Стратегії забезпечення біологічної безпеки та біологічного захисту за принципом «єдине здоров'я» на період до 2025 р. та затвердження Плану заходів щодо її реалізації». URL: <https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=partner-pub-7302036088769417:h6gebird1fi&q=https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-zabezpechennya-biologichnoyi-bezpeki-1416-271119>.

3. Указ Президента України від 10.12.2020 № 560/2020 «Про склад Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/560/2020>.

4. Протокол про заборону застосування на війні задушливих, отруйних або інших подібних газів і бактеріологічних засобів, Женева, 17 червня 1925 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_198.

5. Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення (КБТЗ). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_054.

6. Mission permanente de la France auprès de la Conférence du désarmement à Genève. URL: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Enjeux-et-position-de-la-France-1616>.

7. Décret n° 2015—1095 du 31 août 2015 relatif au Conseil national consultatif pour la biosécurité NOR: PRMD1519765D. URL: <http://www.sgdsn.gouv.fr/missions/lutter-contre-la-proliferation/le-conseil-national-consultatif-pour-la-biosecurite-cnbc/>.

8. Arrêté du 23 janvier 2013 relatif aux règles de bonnes pratiques tendant à garantir la sécurité et la sûreté biologiques mentionnées à l'article R. 5139-18 du code de la santé publique. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000027047902>.

References

1. Decree of the President of Ukraine of 06.04.2009 № 220/2009 «On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of 27 February 2009» On the biological security of Ukraine». URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/232.html>.

2. Order of the Cabinet of Ministers of November 27, 2019 № 1416-r «On approval of the Strategy for biosafety and biological protection on the principle of» single health «for the period up to 2025 and approval of the Action Plan for its implementation». URL: <https://www.google.com/url?client=internal-element-cse&cx=partner-pub-7302036088769417:h6gebird1fi&q=https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-zabezpechennya-biologichnoyi-bezpeki-1416-271119>.

3. Decree of the President of Ukraine of 10.12.2020 № 560/2020 «On the composition of the Commission on Biosafety and Biological Protection under the National Security and Defense Council of Ukraine». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/560/2020>.

4. Protocol prohibiting the use in the war of suffocating, poisonous or other similar gases and bacteriological agents, Geneva, June 17, 1925. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_198.

5. Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on Their Destruction (CBT). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_054.

6. Permanent mission of France after the Conference of Disassembly in Geneva. URL: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Enjeux-et-position-de-la-France-1616>.

7. Decree n° 2015—1095 of 31 August 2015 related to the National Consultative Council for Biosecurity NOR: PRMD1519765D. URL: <http://www.sgdsn.gouv.fr/missions/lutter-contre-la-proliferation/le-conseil-national-consultatif-pour-la-biosecurite-cnbc/>.

8. Arrested on 23 January 2013 in relation to the rules of good practice tending to guarantee security and biological safety mentioned in Article R. 5139-18 of the public health code. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000027047902>.

Величко Н. В. Роль Национального консультативного совета по вопросам биобезопасности в системе противодействия вызовам биологического характера Франции. В статье исследована роль Национального консультативного совета по вопросам биологической безопасности Франции (далее — консультативный совет) и правовое обеспечение его деятельности с целью возможности использования положительного опыта этого государства для Украины. Сделаны выводы о том, что Франция создала эффективный консультативный совет, обеспечила нормативно-правовую основу их деятельности, где определила перечень участвующих в Совете государственных организаций, статус и срок полномочий, права и обязанности членов организации и ответственные за его функционирование министерства.

Отмечено, что опыт Франции по указанному вопросу может быть полезным и для нашей страны по улучшению эффективности деятельности созданной Комиссии по биобезопасности и биологической защите при Совете национальной безопасности и обороны Украины.

Ключевые слова: консультативный совет, комиссия, биологические угрозы, биологические риски, биологическая безопасность, биологическая защита, правовое обеспечение.

Velichko M. V. The role of the national biosafety advisory council in the system of countering the challenges of the biological nature of France.

The article examines the role of the National Advisory Council (hereinafter — the Council on Biosafety of France) and the legal support of its activities in order to use the positive experience of this country for Ukraine. The necessity of this study was the fact of updating and approval according to the Decree of the President of Ukraine № 560/2020 of 10.12.2020 of the personnel of the Commission on Biosafety and Biological Protection under the National Security and Defense Council of Ukraine. In addition to updating and approving the specified personnel of the Commission on Biosafety and Biological Protection, the regulatory framework for its activities has not been developed and adopted.

Given the European integration direction of Ukraine, it is important to study and use the experience of such consultative organizations in the EU. Among the progressive EU countries in this regard is France. The motivation for choosing to study the legal basis for ensuring the activities of the National Advisory Council on Biosafety in the biosafety and biosecurity system of France was the following:

France is one of the economically developed countries of the EU; — in France, one of the highest world levels of development of medical and biological science and technology, especially in epidemiology; — The National Biosafety Advisory Board in the French biosafety and biosecurity system is effective. In addition, France is the depositary of the Geneva Protocol for the Prohibition of the Use in War of Asphyxiating, Poisonous or Other Similar Gases and Bacteriological Agents (Geneva, 17 June 1925), kept in the diplomatic archives of the Ministry of Europe and Foreign Affairs.

Based on the study of regulatory support (Decree signed by the Prime Minister of France № 2015—1095 of 31 August 2015) of the National Advisory Council on Biosafety in the biosafety and biosecurity system of France, the following conclusions were made: — France has established an effective advisory board, provided the legal basis for its activities, which defined the representative organizations, the status and term of office, rights and responsibilities of members of the organization and the ministries responsible for its functioning; — The experience of France on this issue can be useful for our country to improve the efficiency of the Commission on Biosafety and Biological Protection under the National Security and Defense Council of Ukraine.

Key words: advisory council, commission, biological threats, biological risks, biological safety, biological protection, legal support.